

Alternatieve financieringsvormen in opkomst

Nieuwe kredieten dienen zich aan

Uit onderzoek van ING en TNS Nipo onder 1.100 MKB'ers is gebleken dat nieuwe financieringsvormen als crowdfunding, informal investors en private equity nog maar door 2% van de MKB-ondernemers wordt ingezet. Toch worden alternatieve financieringsvormen in Nederland steeds belangrijker.

Volgens Willem Overbosch, medeoprichter van MKB Servicedesk is het niet zo vreemd dat alternatieve financieringsvormen zoals crowdfunding, factoring en lenen via kredietunies in opkomst zijn. "Eind 2008 zijn vooral de bancaire kredieten opgedroogd en dit is anno 2014 nog steeds het geval. Ondertussen is er in Nederland een jaarlijkse kredietbehoefte van €34 miljard, waarvan €11 miljard door het MKB gewenst is. Daarbij komt nog dat de financiering van bedragen onder de ton generiek veel geld kost, terwijl dit vaak de bedragen zijn waar het binnen het MKB om gaat. Het feit dat MKB-bedrijven vooral geld nodig hebben voor bedrijfsmiddelen of voor de verliesrekening, maakt de kans van slagen voor het MKB om een bancaire lening te krijgen veel kleiner. Voor hen is het dus een noodzaak om alternatieve financieringsvormen te overwegen."

Gestage groei

De alternatieve financieringsvormen zijn sinds 2010 in Nederland aan een opmars bezig. Met name crowdfunding maakt een gestage groei door. MKB servicedesk richtte zelf in 2010 al MKB crowdfunding op voor bedragen tot €200.000,-. Een jaar later brak in Noord-Amerika het crowdfundingplatform Kickstarter door en werd in Nederland het initiatief geldvoorelkaar.nl opgericht dat in het begin

met name voor ondernemers uit de creatieve sector erg populair was. Inmiddels weten steeds meer ondernemers de weg naar crowdfundingplatforms zoals CrowdAboutNow (maximaal €100.000,-) te vinden. "In 2013 is het aantal ondernemers dat gebruik maakte van crowdfunding flink gestegen. In totaal werd er maar liefst €32 miljoen door middel van deze alternatieve financieringsvormen opgehaald, waarvan €28 miljoen voor financiering van bedrijven

Voor hen is het dus een noodzaak om alternatieve financieringsvormen te overwegen.

was bestemd. Met name innovatieve IT-dienstverleners en start-ups maken er gebruik van. Ook zie je in Nederland concentraties van bedrijven die crowdfunding gebruiken. Onder andere in de Randstad is het geliefd, maar meer landinwaarts is crowdfunding ook bijvoorbeeld heel populair in Eindhoven waar de TU/e is gevestigd en in Maastricht waar onder andere een aantal horecabedrijven deze manier van financieren hebben omarmd."

Willem Overbosch

Daarnaast is uit onderzoek van CrowdAboutNow gebleken dat maar liefst 80% procent van de crowdfundinginvesteringen uit eigen regio komt. Daarvan wordt 60% zelfs binnen de gemeentegrens geïnvesteerd. Niet alleen de partijen die incidenteel een groot bedrag ter beschikking stellen, maar ook lokale investeerders leveren een belangrijkere bijdrage aan de omzet van gecrowdfunde ondernemingen. Bovendien leveren zij niet alleen een financiële bijdrage maar zijn ze ook oprecht geïnteresseerd in wat de collega-ondernemer van plan is. Daarnaast kennen lokale en regionale ondernemers de markt goed en kunnen zij dus ook heel gericht advies geven. ▲

Goed voorbereiden

Volgens Overbosch is het principe achter crowdfunding te vergelijken met het faciliteren van transacties zoals dit bij een beurs gebeurt. “Crowdfunding maakt gebruik van platforms. Via dit platform kan je anonieme partijen benaderen die elk zelf bepalen of en met welk bedrag zij jouw bedrijf of project financieren. Meerdere financierders zorgen er dus samen voor dat je het beoogde bedrag bij elkaar krijgt. En net als bij andere financieringsvormen zoals een bancaire lening moet je ook bij het benaderen van partijen via crowdfunding een prospectus, een bedrijfsplan en een financieel verslag overleggen. Bovendien ga je ook verplichtingen aan tegenover de partijen die besluiten om jouw initiatief te steunen. Zo

heb je onder andere een terugbetalingverplichting waar een bepaalde termijn en een bepaalde rente aan hangen.” Volgens Overbosch moeten ondernemers die crowdfunding willen gaan gebruiken het proces dat erbij komt kijken niet onderschatten. “Wil je via crowdfunding voldoende financiële middelen binnenhalen, dan zal je er veel tijd in moeten steken om jouw project of bedrijf te verkopen aan de crowd. Bovendien kan iedereen online zien wat je doet, dus bedrijven die werken met patenten en octrooien kunnen beter een andere alternatieve financieringsvorm gebruiken. Daar staat als voordeel dan wel weer tegenover dat je veel meer directe feedback vanuit de markt krijgt en dat de meeste crowdfundingplatforms onder toezicht van de AFM staan.”

Combineren

Naast crowdfunding zijn er nog meer alternatieve financieringsvormen in Nederland beschikbaar.

Deze kunnen al dan niet worden gecombineerd met een bancaire lening om aan het beoogde bedrag te komen. Dit wordt ook wel stapelend financieren genoemd. Zo worden achtergestelde leningen door banken gelijkgesteld aan eigen vermogen, aangezien de ondernemer het voorlopige eigendom en zeggenschap in het bedrijf houdt. De overheid staat bovendien garant voor een deel van de achtergestelde lening. Een dergelijke lening wordt verstrekt door het Nederlands MKB fonds,

Investeerders krijgen in ruil voor hun financiering zeggenschap en een deel van de winst.

die ook de aanvraag van de ondernemer beoordeelt en feedback geeft.

Kleine ondernemers met een realistisch ondernemersplan en de juiste ondernemerskwaliteiten die een kapitaal tot €150.000,- nodig hebben, kunnen ook gebruik maken van microfinanciering of microkrediet. Qredits Microfinanciering Nederland, een samenwerkingsverband tussen verschillende Nederlandse banken en verzekeringsmaatschappijen, verstrekt microkredieten tot €50.000,- aan ondernemers uit heel Nederland. Ook zijn er MKB-kredieten tot €150.000,- mogelijk met een looptijd van minimaal 1 en maximaal 10 jaar.

Daarnaast zijn verschillende organisaties actief die functioneren als matchmaker tussen kapitaalzoekers en investeerders. Deze organisaties bieden een online platform waarop ondernemers met een financieringsbehoefte in contact worden gebracht met investeerders. Investeerders krijgen in ruil voor hun financiering zeggenschap en een deel van de winst.

Liquiditeitsprobleem

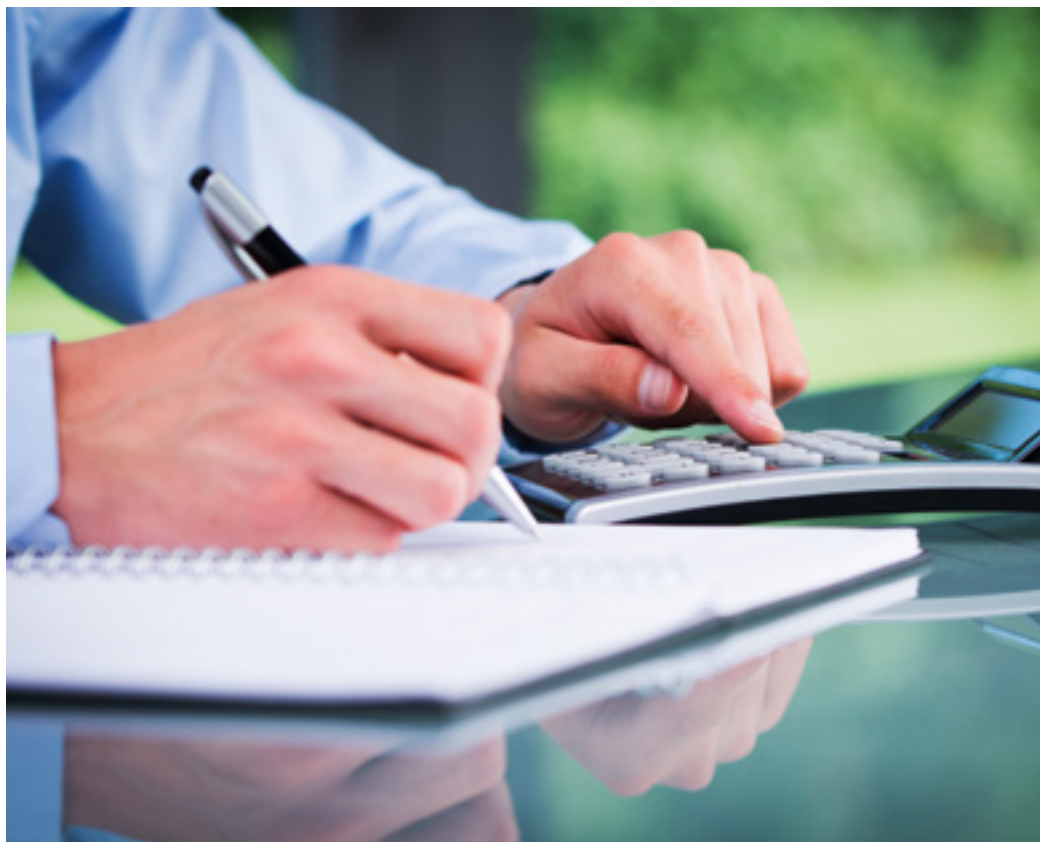
Er zijn ook diverse vormen van alternatieve financiering in opkomst die concurreren met de traditionele banken. Een

voorbeeld hiervan zijn de kredietunies. Binnen een kredietunie hebben ondernemers binnen een branche of regio zich in een coöperatie verenigd en leggen zij geld in. Dit geld, meestal een maximumbedrag van €200.000,-, wordt ter beschikking gesteld aan mede-leden met een financieringsbehoefte. Een bijkomend voordeel is dat leden meestal ook de nodige expertise hebben om de kansen en risico's in te schatten. Kredietunies staan onder toezicht van de regelgeving voor financiële instellingen zoals deze door de AFM en De Nederlandsche Bank zijn opgesteld.

Voor ondernemers die er an sich financieel gunstig voorstaan maar door bijvoorbeeld te laat betalende debiteuren een liquiditeitsprobleem hebben, kunnen eventueel overgaan op factoring, oftewel financiering van facturen. Bij deze vorm van debiteurenfinanciering kiest de ondernemer ervoor om de debiteurenportefeuille uit te besteden aan een extern bedrijf dat de afhandeling van de debiteuren op zich neemt. De ondernemer ontvangt direct bij verkoop het verkoopbedrag minus een percentage dat de factormaatschappij in rekening brengt. Ook buitenlandse debiteuren kunnen in de dekking worden meegenomen. Factoring is met name interessant voor groeiende bedrijven die een debiteurenportefeuille vanaf €100.000,- hebben.

Naast de bovengenoemde vormen zijn er nog veel meer vormen van alternatieve financiering zoals leasing (waarbij de kredietverstrekker bedrijfsuitrusting of bedrijfsmiddelen aankoopt en deze gedurende een vooraf overeengekomen termijn en tegen een vaste vergoeding ter beschikking stelt van de kredietnemer), handel in niet-genoteerde effecten (NPEX) en bootstrapping (alternatieve, vaak creatieve methodes om omzet te genereren, kosten te besparen en duur bankkrediet te vermijden). Overigens geldt voor alle vormen van alternatieve financiering dat “een goede verdieping in de werkwijze en algemene voorwaarden en een goede voorbereiding essentieel is”, aldus Overbosch. ■

Meer informatie over alternatieve financieringsvormen en een complete lijst van relevante partijen voor het MKB is onder andere te vinden op www.mkb servicedesk.nl en www.ondernemerskredietdesk.nl.

De alternatieven in Limburg

Kredietunie Noord-Limburg

Eind maart is er in de regio Noord-Limburg een kredietunie gestart. MKB Kredietunie Noord-Limburg is bedoeld voor en door leden van MKB-Limburg afdeling Noord-Limburg. Dit houdt in dat leden van de afdeling zich kunnen aansluiten bij de kredietunie en, als dat nodig is, een beroep op krediet kunnen doen. Er wordt vanuit de kredietunie niet louter geld verstrekt, maar de kredietvrager krijgt ook begeleiding van andere leden van de kredietunie. Samen gaan de leden elkaar zo een stap verder helpen. Het bestuur van de Kredietunie Noord-Limburg wordt gevormd door Jan Janssen (voorzitter afdeling Noord-Limburg), Paul Verhoeven (vicevoorzitter afdeling Noord-Limburg) en Franklin Warlich (algemeen bestuur MKB-Limburg).

Meer informatie: www.mkbkredietunie.nl.

Universiteit doet mee

Wetenschappers die verbonden zijn aan het UM kunnen met ondersteuning van het Universiteitsfonds Limburg/SWOL gebruik maken van crowdfunding en crowdsourcing (gericht op andere vormen van ondersteuning en samenwerking). Het fonds biedt hulp en werkt hiervoor samen met het platform Flintwave, dat zich specifiek richt op het werven van financiële middelen en betrokkenheid voor wetenschappelijke projec-

ten. Op het Flintwave platform is een eigen pagina voor het Universiteitsfonds Limburg/SWOL ingericht voor crowdfunding/sourcing projecten van UM wetenschappers. Ook Kankeronderzoekfonds Limburg maakt van deze financieringsvorm gebruik om bij particulieren en bedrijven geld voor onderzoek op te halen.

LIOF

Via de participatiefondsen Limburg Ventures en Nedermas Ventures investeert Industriebank LIOF in (door) starters in de chemie, (bio)materialen en medische technieken. Dit doet de organisatie in de vorm van een participatie in het aandelenkapitaal, al dan niet in combinatie met een achtergestelde lening. In mei is daar een derde fonds bijgekomen. In Chemelot Ventures dat 40 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld voor starters in de chemie, materialen en health, participeren ook de provincie, DSM en Rabobank Sittard en Maastricht.

LimburgMakers, een gezamenlijk initiatief van de provincie, LIOF en Syntens, stelt meer dan 10 miljoen euro aan rechtstreekse subsidies en financiering van ondersteunende activiteiten ter beschikking aan de Limburgse maakindustrie. Het programma duurt tot september 2016.